

CLIENT gaat internationaal

Jaarlijks vertrekken vanuit Nederland tot zo'n half miljoen zendingen met landbouwgoederen van plantaardige of dierlijke origine naar bestemmingen buiten de EU en tegelijkertijd komen er vele honderdduizenden zendingen Nederland binnen. Versoepeling van import- en exportprocedures betekent winst in termen van tijd en geld. CLIENT voorziet hierin.

Transporten van agrarische producten, in ruwe of verwerkte vorm, zijn vrijwel altijd voorzien van papieren exportcertificaten. Op basis van deze certificaten kunnen de bevoegde autoriteiten hun beslissingen baseren of een zending een land wel of niet mag binnenkomen of passeren. Soms wordt beslist dat er bepaalde aanvullende documenten noodzakelijk zijn. Deze procedures van de overheid aan de buitengrens beïnvloeden de concurrentiepositie van lucht- en zeehavens en van het importerende en exporterende bedrijfsleven. Als tweede exporteur in de wereld van agrarische goederen zijn de handelsbelangen voor Nederland groot. Goede afstemming van informatiestromen en controleprocessen tussen overheid en bedrijven kan bij alle partijen onnodige lasten als transactiekosten en logistieke vertragingen voorkomen. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) berekende enige jaren geleden in het rapport 'Nederland, handelsland' dat elektronische berichtuitwisseling, ter vervanging van papier, voordelen oplevert ter grootte van 1 tot 5% van de omvang van de betreffende handel. Een simpele rekensom wijst uit dat het, bij een exportwaarde van landbouwgoederen van circa € 65 miljard (2010), gaat om aanzienlijke bedragen en dat de potentiële voordelen van de besparing niet te veronachtzamen zijn.

Internationale belangstelling

De invoering op nationaal niveau van de verschillende geautomatiseerde en ondersteunende CLIENT-systemen bij import en export van landbouwgoederen bewees dat die

besparing haalbaar is. Er is dan ook de laatste jaren vanuit landen buiten de EU belangstelling getoond voor verdergaande elektronische exportcertificering en samenwerking met Nederland. Kenia, Ethiopië, China, Zuid-Korea, Nieuw-Zeeland, de VS en Canada hebben CLIENT geïmplementeerd. Daarnaast is er een innige samenwerking ontstaan met de UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development). Hun bestaande douaneondersteunende Automated Systems for Custom Data (ASYCUDA) zijn momenteel in zo'n 90 landen (hoofdzakelijk ontwikkelingslanden) in gebruik. De organisatie wil ook systeemondersteuning in het handelsverkeer van landbouwgoederen kunnen aanbieden en ziet CLIENT als een toereikende aanvulling.

Reden voor het voormalige ministerie van LNV om samen met het betrokken bedrijfsleven en de Douane in 2008 het programma CLIENT Internationaal te starten. Het project

vormt de afsluiting van het totale programma CLIENT, draagt bij aan de kapitalisering en borging van de technische infrastructuur en dient de economische belangen voor Nederland op internationaal gebied.

Elektronische exportcertificering

Vervanging van conventionele, papieren exportcertificaten door modern elektronisch berichtenverkeer levert de internationale handel grote voordelen op. De omschakeling beantwoordt aan de eis tot tijdige beschikbaarheid van gegevens, is noodzakelijk voor modern risicomanagement en is van belang bij het tegengaan van fraude. Ook kan het aantal fouten in partijgegevens verminderd worden.

Elektronische exportcertificering biedt bedrijven de mogelijkheid om relevante gegevens later in het proces van certificering aan te leveren. Dat is met papieren documenten niet mogelijk.

Ondanks de beschikbaarheid van geautomatiseerde ondersteuning voor de afgifte van exportcertificaten en de mogelijkheid de informatie elektronisch te gebruiken, worden aan het eind van het proces nog steeds papieren certificaten geproduceerd en gewaarmerkt. De meeste landen zijn nog niet toe aan het ophalen of ontvangen van elektronische certificaten of gegevens daar-

CLIENT in het kort

In 2001 liet het toenmalige ministerie van LNV, mede op verzoek van het agribedrijfsleven, het programma Controles op Landbouwgoederen bij Import en Export naar een Nieuwe Toekomst (CLIENT) van start gaan. Het doel is voor zowel overheid als bedrijfsleven de administratieve en logistieke hinder bij import en export van landbouwgoederen te verminderen. Onderdeel van dit programma is de invoering van procesondersteunende en geautomatiseerde managementsystemen voor elektronische exportcertificering. Ondersteunende ICT- en managementsystematiek vervangt papieren documenten door elektronisch dataverkeer. Betrokken diensten bepalen nu vroegtijdig hun inspecties en het bedrijfsleven stemt de logistiek nauwkeuriger af op de status van de zending. De totale transactiekosten worden hiermee significant verlaagd, terwijl de vereiste betrouwbaarheid in het controle- en het certificeringproces worden benadrukt.

China maakte kennis met CLIENT. Links in het midden Frederik Heijink van het ministerie van EL&I.

van. Op dit gebied veranderen de contouren momenteel echter razendsnel. Dankzij de groeiende internationale belangstelling werken verschillende landen aan een snelle invoering. In dit kader steekt Nederland veel tijd in het concretiseren van afspraken met onder andere de VN en de Wereld Douane Organisatie om zo tot wereldstandaarden te

met deze handelspartners te werken aan de invoering van elektronische exportcertificering. Deze aanpak voorziet in aanvullende systemen en werkwijzen voor overheid en bedrijfsleven, die invoering van elektronische certificering in het handelsverkeer met derde landen ook echt mogelijk maken. Een goede samenwerking en koppeling met

‘CLIENT is een grote stap voorwaarts in de internationale agrologistiek’

komen voor elektronisch berichtenverkeer. Waarbij de beveiliging van die berichten een belangrijke rol speelt.

Pilots en projecten

Omdat de invoering van elektronisch certificeren van groot belang is voor Nederland, is het zaak dat geschikte handelspartners ook daadwerkelijk de stap maken. In de periode 2010-2012 is voorzien in een aantal pilots om

het Europese Tracking en Tracing systeem TRACES is hierbij in een aantal gevallen van essentieel belang.

Momenteel lopen er pilots en projecten met UNCTAD en Kenia (import snijbloemen) en China (export zuivel) en zijn projecten met Zuid-Korea en de VS (import en export van plantaardige en dierlijke producten) in voorbereiding.

CLIENT en UNCTAD

Het samenwerkingsproject van CLIENT en UNCTAD is gericht op de integratie van de kennis van geautomatiseerde ondersteuning bij handel in agrarische goederen in ASYCUDA, het bestaande douanesysteem van UNCTAD. In eerste instantie werd gewerkt aan de integratie van de principes van CLIENT Export in ASYCUDA. Deze eerste fase is in 2010 succesvol afgerond en heeft het prototype voor een nieuw systeem opgeleverd, dat door UNCTAD ‘ASYCERT’ is genoemd. De intentie is dit prototype dit jaar te testen in Ethiopië, gericht op de Ethiopische export van bloemen.

CLIENT Kenia

CLIENT Kenia is een project van KEPHIS, de fyto-sanitaire dienst in Kenia. Het ministerie van EL&I levert technische assistentie aan dit project. Recent heeft de (Indiase) leverancier het ECS-systeem opgeleverd. ECS is de implementatie van CLIENT-export, afgestemd op de lokale Keniaanse processen en procedures en met de door KEPHIS gekozen technische standaarden. Dit systeem wordt nu getest om in de eerste helft van 2011 te worden geïmplementeerd.

Nieuwe diepzeehaven bij Shanghai. De groeiende economie noodzaakt China tot aanleg van nieuwe havens, waarbij oude risicomangementsystemen worden vervangen door ondermeer elektronisch certificeren.

‘China kiest voor elektronische exportcertificering’

De doorontwikkeling van de implementatie van CLIENT-Kenia naar papierloze exportcertificering van plantaardige producten uit Kenia naar Nederland, verloopt volgens planning. De technische standaarden voor dit eerste project met rozen zijn gebaseerd op de aanbevelingen van UN-CEFACT. Uit een gezamenlijke analyse van overheid en bedrijfsleven is gebleken dat aanpassingen aan de procedures en IT-systemen van bedrijven beperkt blijven. De belangrijke conclusie is wel dat geïnvesteerd moet worden in goede nood- en herstelsenario's om te voorkomen dat de handel blokkeert of dat ICT-storingen product- en voedselveiligheidsrisico's met zich mee zouden brengen.

CLIENT China

CLIENT China werd op verzoek van AQSIQ (de Chinese voedsel- en warenautoriteit) ingezet. Het project is in het najaar van 2010 gestart met als doel tot elektronische exportcertificering naar China te komen. De pilotfase richt zich volgens afspraak op de export van Nederlandse zuivelproducten. Uiteindelijk is het de bedoeling om voor alle exporten van agrarische producten naar China de papieren exportcertificaten te laten vervallen. Veel tijd en energie is gestoken in de wederzijdse voorbereiding en door CLIENT is het zogeheten Certificaten Beheer Systeem (internationaal: Certificate Mastering System) ontwikkeld. Daaruit kunnen de Nederlandse certificaatgegevens op een beveiligde en gecontroleerde manier

door AQSIQ worden opgevraagd en worden toegepast op de Chinese importcontroles. Het project verloopt zo positief dat AQSIQ de gegevens uit andere CLIENT-applicaties (bijvoorbeeld voor vlees en vleesproducten) als pre-notificatie voor de export van varkensvlees wil benutten. AQSIQ heeft de nVWA formeel toegang gegeven tot het Chinese e-Certsysteem ten behoeve van importcontroles in Nederland van in China gecertificeerde producten. De bedoeling is het zuivelproject officieel af te sluiten tijdens het geplande bezoek van minister Verhagen aan China in mei 2011. Daarna kan men overgaan op verdere operationalisering van elektronisch certificeren van de handel.

Op de website van CLIENT vindt u verschillende wetenswaardigheden en verhelderende filmpjes:
<http://www.clientexport.nl>

*Frits H. Emmerik
Frederik Heijink, ministerie van EL&I*